Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 1us

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

acquirit nova gradz gētis, sed jos magis radicat,
adeoq in aqua calida ut 8 ḡdus caloris extra,
qtus calorīs in aqua calida ut 4. et sic in ista aqua
sit plus caloris quoad participatõe et actuatõe subti:
Quare

Resp. ad 5tum D. m. si habeat tota extas caloris,
et simul etiam totaliter sive quoad ḡdum participatõe subti
c. m. prius n. m. C. ratio calidum subjectis magis et
magis ob maiorem radicatõe in subto: veluti beati
videns totam sphaeram divinam sed non totaliter, qa deus
subtus sub alia et alia ratione in infinitum ē visibilis.

Resp. ad 6tum D. m. subtus ponit novum gradum intensionis etiam ponit
nova gradus c. m. ; quod ponit novum gradum subiectum n. m.
et sic dsta m. n.c. gdu intensionis novum ponit per acquisitionem
extensionem, quod aqua v.g: ex frigida fit primo calida,
et tunc ponit subtus nova gradus caloris, quia
novum ... quod ponit per intensionem eundem caloris; 2o deinde
postea aqua per illa ex calida absolute fit magis
calida, et tunc non ponit nova gradus subtus, sed
solummodo gradus praeexistens, calor nempe magis extensus

Resp. ad 7mum D. m. et contra extensionis nova extensione acquisita
c. m. ; eadem extensione a subto magis participata c. m.
et c. m. eodem modo dsto c. c et n:c. dsto patet
ex iam dictis.

Quaestio qta.
de
Nutritione, augmentatione
et diminutione.
Articulus 1us
Quid sit nutritio, et an distinguatur realiter
ab augmentatione?

N. 450 Dico 1mo Distinctio hic est de nutritione proprie dicta, quae in solis viventibus reperitur: hinc ignis proprie non nutritur a ligno vel stupa, quia non fit per intus susceptionem et per intussusceptionem: neque vinum aqua mixtum etsi fiat per intus susceptionem proprie nutritur, quia ista mixtio vini non fit propter restitutionem alicuius partis deperditae, quod fit igni aliàs calefacto aliud infunditur, et tunc ignis magis accendatur, non tamen nutritur, quia hic ignis augmentum contingit propter mutuam actionem ignis et olei. Sequitur quod de nutritione viventium, ad quam requiritur virtutes 4 potentiae. Iam potentia attractiva nam quo debet partes viventis debet nutriri, alimentum requirit neque grave cum sit per se ascendere non potest. potentia attractiva desiderat. Secunda dicitur potentia retentiva, quia vivens non statim nutritur per alimentum dissimile, ideo requiritur potentia retentiva, donec alimentum alteretur et fiat simile viventi. 3tia est potentia digestiva, qua alimentum concoquit. 4to est potentia expulsiva, qua superflua et non apta expellit et ejicit.

Dico 2do. Nutritio recte definitur, quod sit conversio alimenti intus suscepti in substantiam aliti ad restaurandam partium deperditarum. Dicitur 1mo conversio, quae ratio est generis. 2do alimenti in substantiam aliti, in quo adhuc convenit cum nutritione improprie et vulgari, per quam ignis v.g. in sui substantiam convertit lignum etc. Dicitur 3tio intus susceptionem quod differt a nutritione ignis, quia hic non ab extrinseco a suo pabulo, non attrahit illud intra se modo vitali, sed solum agit in ipso actione transeunte. Dicitur 4to ad restaurationem partium deperditarum, est enim vivis longaevus finis nutritionis qui est reparare partes solidas, per actionem naturalis caloris consumptas, neque solum earum novas substituere.

Sit 1a qtio 1ma, an nutritio sumpta pro alteraoe priva almti sit motus successivus. 2do an nutritio et augmentao sint distae aões v motus, et quo

Dico 3tio. Augmentao distis, qd sit motus a minori ad maiorem qtem. Dicitur motus, in quo convenit distinctio generica cum alijs, quae non sunt distio. Dicitur vero a minori ad maiorem qtem, quae particula obtinens raoem differentiae et discriminat augmentaoem 1mo a latione, quae ad locum. 2do ab alteraoe, qua e ad qtem. 3tio a nutritione et generaoe, qua fit ad substam. 4to a diminuoe, quae e motus a maiori ad minorem qtem. Sic probatur N. 452 in.

Dico 4to. Nutritio sumpta pro alteraoe priva alimenti N. 451 in. e motus successivus atque continuus. Rao. dico quoniam ad uniendam novam partem substaae inprimis ptea vitalis nutritiva dein calor naalis conjunctus ptea nutritiva, sed calor naalis prius et fortius agit in partes proximiores almti, consequenter prius inducit ultimam dispoem ad formam viventis in partes proximiores almti, quam in partes remotiores, consequenter prius inducitur forma viventis in partes proximiores, sed hoc e fieri successive, ergo nutritio e motus successivus similiterque continuus in eo sensu in quo supra ostendimus alteraoem esse motum continuum, motum continuum nutritionem autem e mutatio instantanea, si acciperetur pro incepto formae nae sive formae simul acquiritur et inducitur , viventis eandem partem subiti, adeoque nunquam e successione temporis, et per hoc solvitur principium argumentum contrarium, ptr alimentum devenire ad minimum pluribus, adeoque quando primum desinit forma alimenti in instanti incipit forma viventis, non enim in tali casu nutritio accipitur pro alteraoe priva alimenti, sed sumitur pro mutatione instantanea.

Dico 28. Nutritio tam ut actio qm ut mutatio distinguitur realiter ab augmentatione. ita Arles hic L: 1° c: 5. et D: Th: L: 16. Probatur assertio verè: Nutritio et augmentatio quocunque modo accipiantur habent diversam naturam, diversum terminum ac finem, sed haec omnia absque reali utriusque distinctione, nec esse nec alqi possunt. quod n certa . . . hic em signis distinctio realis. m probatur. Imprimis habent diversam naturam; quoniam nutritio n e motus successive dictus, qualis e augmentatio; sed eadem actio sive mutatio eadem naturam nequit simul esse et n esse motus successive dictus, quod nutritio et augmentatio habent diversam naturam. habent etiam diversos terminos; quia terminus nutritionis est partialis substantia alendi; augmentationis verò pars nova quantitatis reddens illam maiorem qm antea: sed pars substantiae et pars quantitatis realiter inter se distinguuntur, quod nutritio et augmentatio habent diversos terminos. habent denique diversum finem; nutritio enim quaecunque conservationem sive in esse actionis sive mutationis requiritur in materia sua partes; quae viventi per nutritionem accedunt. finis autem augmentationis quaecunque accretio e terminum viventis, quod nutritio et augmentatio habent diversum finem. adeoque realiter distinguuntur. Deinde nutritio ab augmentatione realiter separatur. animal enim nutritur et tamen n augetur ut in senectute, realis autem separatio e evidens signum distinctionis realis. quod E.

Solvuntur objectiones

N. 485 1. Obj: 1° contra 1am conclusionem. Motus successivus et continuus debet terminum habere in quo sint partes integrales successivae et continuè acquisibiles: sed in termino nutritionis non sunt partes integrales successivae et continuè acquisibiles, quod E. minor patet ex dictis de motu successivo. m probatur.

ubi partes integrales sunt per modum quantitatis ut docent quoque discipuli D: Th: quod in conservatione, quae est terminus nutritionis sunt partes integrales successive et quotannis acquisibiles

Ad 2um ad motum successivum et continuum per se dictum requiritur, ut non fiat a privatione ad formam, sed ab uno termino positivo ad unum terminum positivum, ut quoque docent illi: atqui nutritio fit a privatione ad formam, nempe a privatione formae viventis ad ipsam viventis formam quod probatur. in constat ex eo, quod tunc censetur fieri nutritio quando alimentum transit a privatione formae viventis ad ipsam viventis formam.

3tio. In eodem instanti, in quo materia alati est ultimo disposita ad recipiendam formam viventis, eam recipit ipsius viventis formam, quod eum in ... receptione nutritio fit in instanti; proindeque non est motus successivus

Quaestio quinta. Aristoteles l: 1o de gen: c. 5. et animis: Nutritio idem quod accretio existit, ratione autem est diversa, quod innato idem nutritio et accretio sive augmentatio non distinguuntur realiter sed ratione tantum.

2do .. Illi motus non distinguuntur realiter, quorum termini sibi invicem se subordinant, sed termini nutritionis et augmentationis sibi invicem se subordinant, quod nutritio et augmentatio non distinguuntur realiter minor est certa, et patet in productione effectus, et productione ejusdem, quae videntur non distinguuntur realiter, quia earum termini invicem se subordinant sibi effectus et partes. in probatur. tunc illi termini sibi invicem se subordinantur, quando fieri non potest, ut per nutritionem plus quantitatis substantiae de conservatione alimenti quam erat deperditum, atqui res ita se habet in nutritione saltem illa, qua contingit augmentatio, quod termini nutritionis et augmentationis sibi invicem se subordinant.

3tio eadem actio generativa sufficit, ut per illam totalis conservatio viventis producatur ratio, et ratio ejus totalitatis

ut potentia consequenta; quae nempe sit totum, et se subordinet,
quod etiam eadem ad nutritivam sufficit, itaque alia substantia
aliunde producatur; ario, et pars quaelibet ... eius
potentia, quae sit totum et se subordinet.

N. 356 Resolvo 1um. C[oncedo] m[aiorem] n[ego] m[inorem] Licet enim libere ratione sui partes
integrales suppositum quaelibet, attamen libere partes integrales
sive sive et quae acquisibiles ... quae convenit
substantiae materiali affecta quae. Terminus a nutritionis
ut supra diximus, est substantia materialis, affecta quae.

Resolvo ad 2um. C[oncedo] m[aiorem] d[istinguo] m[inorem] atqui nutritio ut est simplex
mutatio fit a privatione ad formam nempe viventis C[oncedo]
c[ontradistinguo] m[inorem] nutritio ut est ab potentia nutritiva fit a privatione
ad formam n[ego] m[inorem] etc. nutritio 2 modis accipi potest, nimirum
ut est mutatio, vel ut est ab potentia nutritiva: si accipitur
ut est mutatio est transitus alimenti vel materiae alimenti a
privatione formae viventis ad formam viventis; si vero
sumatur ut est ab potentia nutritiva est motus successivus
continuus ab una parte integrali materiae materialis, ad ulteriorem
eiusque partem; et idem ab uno termino quieto ad alterum
terminum oppositum.

Resolvo ad 3um. C[oncedo] a[ntecedens] d[istinguo] c[onsequens]. quod nutritio ut est acceptatio materiae
alimenti a privatione formae viventi ad receptionem eiusdem formae
fit in instanti C[oncedo] c[onsequens]. ut est motus ab una parte integrali
substantiae materialis ad ulteriorem eiusque partem fit in instanti
n[ego] c[onsequens] etc. unde semper manet nutritionem tali 2do modo
sumptam esse motum successivum et continuum.

Resolvo ad 4um. Notandum hic non loqui de Nutritione et augmentatione
formaliter sive ... ratione completa acceptis; quasi sint
eadem realiter ab ... sed loqui de illis ex parte materiae
circa quam versantur, quae est eadem realiter, quae ex eodem
alimento ... et nutritur et augetur; quemadmodum et augmentum

Resp ad 3tiu. Dm. Qi motg n̄ dstqts realiter quorã
tomi sibi f subordts in rãoe fõali tomi c n̄ in
rãoe entis pusse n̄ m̄ tmis ex nutrõis et augmentõn
sibi subordts solum in rãoe entis, n̄ a in rãoe fõali
tomi, hinc ad ulteriorem prob: disar: c, qd ideo
qua, ia pduits effea, et ideo pptu eiudē n̄ dstqts
realiter, qa habeat f se subordtos tomos etm in
ipsa rãoe tomi: tunc quippe effea mõdos f se 1mo
et rãoe sui, pptes vero mõdts 2dario tãt et rãoe
effea.

Resp ad 6tu. Da. qu neme se tmis se subordts
n̄ tãu in rãoe entis pusse, sd etm in rãoe fõali
tomi ca. sicens tomi in rãoe entis pusse subordts
cens eadē artio n: a etc. disparitas iã patet;
qa effea totalis et eius qtas totalis sit
tomi f se subordti etm in rãoe fõali tomi: econtra
tomi nutrõis et augmentaõis tãu subordts sibi
in rãoe entis n̄ a in rãoe fõali tomi: qo n̄
e paritas.

Articus 2dus.

Quibus conveniat augmentao
qmdiu duret et an fiat sd
oes partes?

Pnotd. augmentaõis dfoe, ioi arto dedimg. qtuo aũ
imo, an augmentao aeqs ac nutritio sit motg successivg f. 45 n
et gtinuus; augmentaod ee motu successivu et
gtinuu e expressa Arlis doctrina. 5 Phe: c. 1. t. 9.
ubi asserit: 3 ee motg successivi et gtinui genera,
nempe motu ad qtãi motu ad qtaẽ, et motu ad ubi.
augmentao a e motg ad qtãu, ut patet, cum tunc
solu fiat augmentao, qdo subtu movetr, a minori ad
maiore qtãe. Quare